

derne for nær, men jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det efter min Mening er meget utilstedeligt at tale om, hvad jeg kan have istinde at gjøre for Fremtiden. Den Plan, jeg har med Hensyn til Behandlingen af disse Forhold paa Herlufsholm, har jeg endnu ikke fuldstændigt udarbejdet (Hør!), den er ikke meddeelt af mig til nogensomhelst anden Person (Hør!), og jeg kan derfor aldeles ikke indsee, hvorfra den ærede Rigsdagsmand skulde vide, eller hvad der kan berettigge ham til her i Thinget at ytre Noget om, hvad jeg i den Henseende er paa Veie til at gjøre, med mindre han, ligesom en anden æret Rigsdagsmand, der igaar angreb min Bestyrelse ved Herlufsholms Stiftelse, skulde have faaet meddeelt et eller andet løst Ord, der kan være faldet i en eller anden privat Samtale, og er blevet misforstaaet. Nogen paalidelig Kilde til, hvad jeg har istinde at gjøre, nogen Kilde, som kunde berettigge ham til her for Thinget at fremtræde med denne private Sag, er og kan ikke være tilstede. Hvad jeg har gjort i de to eller tre Tilfælde, hvori Gaarde ere blevne bortfæstede, efterat jeg har tiltraadt Bestyrelsen af denne Stiftelse, det foreligger, og kan undersøges, og jeg troster mig til for enhver Upartist at godtgjøre, at jeg i den Henseende har opfyldt min Pligt som Bestyrer af Herlufsholms Stiftelse (Hør!).

J. M. Hansen: Maa det være mig tilladt at gjøre en kort personlig Bemærkning?

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand har Ordet, for at gjøre en personlig Bemærkning.

J. M. Hansen: Jeg skal blot tillade mig den Bemærkning, at jeg igaar aldeles ikke nævnede den ærede Rigsdagsmands Bestyrelse af Herlufsholms Gods, og, da jeg ikke har nævnet den, kunde jeg altsaa heller ikke angribe den.

Tillisch: Jeg skal med Hensyn til de Bemærkninger, der ere blevne fremsatte af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3de Valgfreds (J. C. Larsen) blot tillade mig at anføre, at, naar jeg har fundet en Modsigelse deri, at ville give denne Lov paa en saadan Maade, at den ikke sikrede Fæstegodssets Aflysning, saa ligger det deri, at jeg gaaer ud fra

den Forudsætning, at, naar Almeenvellet virkelig fordrer det, er det vor Pligt at give en Lov, som sikrer Fæstegodssets Overgang til Selveiebend, og, naar vi derfor give en anden Lov, saa erkjende vi derved, at Almeenvellet ikke fordrer det, og saa bortfalder derved Berettigelsen til at give en saadan Lov, som gjør et saa betydeligt Indgreb i Eiendomsretten og de bestaaende Contractforhold. Hvad den ærede Rigsdagsmand har bemærket med Hensyn til Bondestandens Conservation ved Hjælp af Fæstevæsenet, er jeg fuldkommen enig med ham i, og, at det er aldeles urigtigt at beholde en Indretning, som man erkjender at være skadelig, blot for at begunstige en særegen Stand; men jeg finder, at det er urigtigt, naar man, som et Motiv til den foreslaaede Lov, vil paaberaabe sig Bondestandens Conservation, thi der er Intet, som mere vil bidrage til den egentlige Bondestands, ikke alene Fæstegaardsmænds, men ogsaa Selveieres, Tilknytning, end netop denne Lov, og man kan derfor ikke beraabe sig paa Bondestandens Conservation, naar man vil give en Lov, som gaaer i en ganske modsat Retning.

Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand har sagt, at mange andre Lovstæder maaskee bedre tale for min Paaastand, at Godseierne have ubetinget Ret til at sælge deres Gods ved Fæstleibighed, saa kan jeg naturligvis ikke have Noget inod, om han vil supplere, hvad jeg i den Henseende har anført til Styrke for min Paaastand, men jeg har anseet de af mig anførte Lovforskrifter for i den Henseende at være tilstrækkelige.

Naar en anden æret Rigsdagsmand endvidere har spurgt mig, hvad Vægt jeg lagde paa de mange tusende Andragender, som indkom her til Thinget, saa vil jeg svare, at jeg kun lægger liden Vægt paa Antallet, men at jeg lægger særdeles Vægt paa Grundene; kommer der eet Andragende fra en Enkelt med gode Grunde, vil jeg tillæge det langt større Vægt end selv 3,000 à 4,000, som ingen Grunde anføre, eller i alt Fald kun daarligt.

I Anledning af hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning), har bemærket, skal jeg kun tillade mig at gjøre opmærksom paa, at jeg ikke